

7 Stöd för lärande och skolgång

Stöd för lärande och skolgång är en väsentlig del av skolans vardag och hör till varje lärares arbete. Bedömningen av elevernas behov och planeringen, liksom genomförandet och uppföljningen av stödet, bygger på undervisande lärares samarbete, kontinuerliga observation och bedömning, och kan vid behov åtföljas av standardiserade prov och tester.

God praxis för samarbetet med vårdnadshavare fortsätter vid övergången från förskola till skola. Samarbetet mellan hem och skola tar hänsyn till elevens starka sidor och vikten av positiv respons. Lärarna ansvarar för att informera vårdnadshavare om stödet, ansvarsområden och hantering av konfidentiell information om eleven. Vårdnadshavare uppmuntras att stöda sitt barns lärande och skolgång.

Samarbetet mellan hem och skola är särskilt viktigt när en elev behöver stöd för inläring och skolgång. Lärare bör utan dröjsmål kontakta vårdnadshavare om det finns oro för elevens lärande eller skolgång. Elevens vårdnadshavare eller eleven själv kan också ta upp behovet av stöd med skolan. Vårdnadshavares och elevers delaktighet är viktig i bedömningen och planeringen av stödet.

Stödet ges i första hand i elevens undervisningsgrupp och i närskolan, enligt principerna om inkludering, genom flexibla undervisningsarrangemang, såvida inte elevens bästa kräver att eleven flyttas till en annan undervisningsgrupp.

Pedagogiskt stödteam

I varje skola samlas ett pedagogiskt stödteam vars syfte är att säkerställa att eleverna får det stöd de behöver och att det mottagna stödet är dokumenterat enligt lagens krav. Varje klass behandlas i det pedagogiska stödteamet minst en gång under höstterminen. De överenskommelser som görs i höstens pedagogiska stödteam ska följas upp under läsåret. I det pedagogiska stödteamet behandlas dessutom de elever som flyttar från den allmänna undervisningsgruppen till specialklass eller från specialklass tillbaka till den allmänna undervisningsgruppen samt de elever som anses behöva elevspecifika stödåtgärder för att stöda lärandet och skolgången.

Medlemmar i det pedagogiska stödteamet är rektor och/eller biträdande rektor, speciallärare, klasslärare/klassföreståndare samt vid behov andra sakkunniga. I det pedagogiska stödteamet finns möjlighet att utnyttja konsultation och varandras expertis, vilket gör att alla i teamet kan ha en gemensam helhetsbild av situationen.

Vårdnadshavare informeras i förväg om att klassens ärenden tas upp till behandling. Vårdnadshavare har även möjlighet att meddela om det finns något specifikt som de önskar att behandlas i det pedagogiska stödteamet, i så fall är det klasslärarens/klassföreståndarens uppgift att informera vårdnadshavare om ärendet efter behandlingen i det pedagogiska

stödteamet. Vårdnadshavare ska också informeras om vilka som deltar i det pedagogiska stödteamet.

7.1. Elevens rätt till stöd för lärande och skolgång

Ingen lokal text

7.2. Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande

Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande är en central del av skolans verksamhetskultur. Rektor ansvarar för att skolans resurser fördelas ändamålsenligt så att undervisningen kan ta hänsyn till elevernas olika behov av stöd. Skolans undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande beskrivs i skolans läsårsplan och deras effekt utvärderas som en del av skolans verksamhet.

För att kunna möta elevernas olika behov av stöd behöver lärarna samarbeta strukturerat, planera och genomföra lektioner och utvärdera effekterna av stödet. Lärares samarbete skapar förutsättningar för en undervisning som tar hänsyn till undervisningsgruppens behov och styrkor. Tillräckligt med avsätts för gemensam planering. Elevernas lärande och skolgång stöds också av andra vuxna som arbetar i skolan, av till exempel skolgångshandledare, skolcoacher och skolans ungdomsarbetare. Skolan samarbetar också med andra aktörer i kommunen.

7.3. Gruppspecifika stödformer – mål och anordnande

Ingen lokal text

7.3.1. Allmän stödundervisning som ges av en lärare

Ingen lokal text

7.3.2. Stödundervisning i undervisningsspråket som ges av en lärare

I Kyrkslätt kan även språk- och kulturgruppläraren ge stödundervisning i undervisningsspråket.

7.3.3. Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Ingen lokal text

7.4. Elevspecifika stödåtgärder

Elevvårdstjänsterna bidrar med expertis inom sitt område och/eller den expertis och förståelse för elevens situation som uppstår genom kundrelationen. På begäran deltar elevvårdstjänsterna i bedömningen och planeringen av elevspecifika stödåtgärder, enligt

lagen om grundläggande utbildning. Om eleven har andra social- och hälsovårdskontakter kan de också vid behov bjudas in att delta i bedömningen och planeringen av elevspecifikt stöd.

7.4.1. Bedömning av behovet av elevspecifikt stöd

Vårdnadshavare kontaktas utan dröjsmål när undervisande lärare är oroad över elevens inläring, närvaro eller framsteg. Vårdnadshavare kan också med låg tröskel kontakta skolan om nuvarande stöd anses otillräckligt för att tillgodose elevens behov.

Elevens klasslärare eller klassföreståndare kommer överens med vårdnadshavare om att elevens ärende ska diskuteras i skolans pedagogiska stödteam. Det pedagogiska stödteamet består av de lärare som undervisar eleven, speciallärare och rektor och/eller biträdande rektor. Om det pedagogiska stödteamet bedömer att de gruppsspecifika stödformerna är otillräckliga för att stöda eleven kallar elevens klassföreståndare eller klasslärare till ett bedömningsmöte. Det pedagogiska stödteamets verksamhet beskrivs i kapitel 7.

Till bedömningsmötet kallas eleven, med hänsyn till ålder och utvecklingsnivå, och elevens vårdnadshavare. Dessutom ska de lärare som undervisar eleven och vars närvaro är ändamålsenligt kallas till mötet. Vid bedömningsmötet kan även elevvårdspersonal eller andra sakkunniga delta. Det yrkesövergripande samarbetet är särskilt viktigt om eleven behöver avvika från grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen. Utifrån bedömningen utarbetas i samarbete en plan för genomförandet av det elevspecifika stödet för eleven.

7.4.2. Plan för genomförande av elevspecifikt stöd

Plan för genomförande av elevspecifikt stöd utarbetas för det pågående läsåret före utgången av oktober eller när behovet eller situationen förändras. Planen utarbetas vid ett möte mellan elevens lärare, eleven, med hänsyn till ålder och utvecklingsnivå, och vårdnadshavare. Vid behov kan även andra sakkunniga, till exempel elevvårdspersonalen, bjudas in att delta i mötet.

Plan för genomförande av elevspecifikt stöd registreras i det elektroniska elevhanteringssystemet och arkiveras i skolans arkiv i slutet av läsåret.

Om en elev flyttar från en annan kommun till Kyrkslätt ska plan för genomförande av elevspecifikt stöd, som upprättats i den tidigare kommunen, uppdateras och ett nytt förvaltningsbeslut om stödet fattas inom tre månader.

Bedömningen och planeringen av stödåtgärder i samarbete med vårdnadshavare och elev preciseras lokalt i kapitel 7.4.1.

7.4.3. Beslut om stöd

Beslut om elevspecifikt stöd grundar sig på plan för genomförande av elevspecifikt stöd som utarbetats av skolan. När planen utarbetas ansvarar skolan för hörandet gällande beslut om elevspecifika stödåtgärder, både elev och vårdnadshavare ska höras enligt förvaltningslagen. Inbjudan till hörandet ska ske så att det kan bekräftas i efterhand. Kopior av plan för genomförande av elevspecifikt stöd, vårdnadshavares hörande och eventuella expertutlåtanden skickas till kommunens utbildningstjänster. Originaldokumenten förvaras i skolans arkiv.

Beredning och beslut om stöd grundar sig på plan för genomförande av elevspecifikt stöd i enlighet med kommunens förvaltningsstadga och bildningssektorns verksamhetsdirektiv i det elektroniska elevadministrationssystemet. Förvaltningsbeslutet är i kraft tills vidare. Om elevens situation och behov av stöd förändras väsentligt fattas ett nytt förvaltningsbeslut om stöd. Beslut om stöd granskas också om platsen för anordnandet av undervisningen ändras.

7.4.3.1. Undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning

Smågruppens storlek ska vara sådan att den möjliggör hänsynstagande till elevernas olika stödbehov och att den stöder eleverna att uppnå de mål som ställts för undervisningen. Principerna för bildandet av smågrupper och praxis för genomförandet skrivs in i skolans läsårsplan.

7.4.3.2. Undervisning som ges av en speciallärare eller specialklasslärare i ett eller flera läroämnen i smågrupp

Smågruppens storlek ska vara sådan att den möjliggör hänsynstagande till elevernas olika stödbehov och att den stöder eleverna att uppnå de mål som ställts för undervisningen. Principerna för bildandet av smågrupper och praxis för genomförandet skrivs in i skolans läsårsplan.

I en undervisningsgrupp som undervisas av en enda lärare får det maximala antalet på fem elever, som får undervisning i ett eller flera ämnen i smågrupp eller undervisning i specialklass som elevspecifik stödåtgärd, tillfälligt överskridas fram till början av nästa läsår.

7.4.3.3. Undervisning som ges av en specialklasslärare i en specialklass

I en undervisningsgrupp som undervisas av en enda lärare får det maximala antalet på fem elever, som får undervisning i ett eller flera ämnen i smågrupp eller undervisning i specialklass som elevspecifik stödåtgärd, tillfälligt överskridas fram till början av nästa läsår.

7.4.3.4. Tolkningstjänster

Ingen lokal text

7.4.3.5. Elevspecifika biträdestjänster

Ett separat förvaltningsbeslut fattas om biträdestjänster, i enlighet med kommunens förvaltningsstadga och utbildningssektorns verksamhetsdirektiv.

7.4.3.6. Hjälpmedel

Ingen lokal text

7.5. Avvikelse från den grundläggande utbildningens lärokurs eller från målen i läroplanen

Beslutet att avvika från läroplanen för den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen grundar sig på plan för genomförande av elevspecifikt stöd, som skolan utarbetat. Det yrkesövergripande samarbetet är särskilt viktigt när en elev behöver avvika från den grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen. I samband med uppgörandet av planen ansvarar skolan för att vårdnadshavare hörs om beslutet i enlighet med förvaltningslagen. Inbjudan till hörandet ska ske så att den kan bekräftas i efterhand.

Beslut om avvikelse från grundläggande utbildningens lärokurs eller målen i läroplanen förbereds och fattas i enlighet med kommunens i kraft varande förvaltningsstadga och utbildningssektorns verksamhetsdirektiv.

7.5.1. Avgränsning av lärokursen i ett läroämne

Ingen lokal text

7.5.2. Tillfällig befrielse från att fullgöra lärokursen i läroämnet på grund av hälsoskäl

Ingen lokal text

7.6. Avvikande ikraftträdande samt övergångstid

Ingen lokal text

7.6.1. Anordnande av grundläggande utbildning för en elev med en funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga (träder i kraft 1.8.2026)

Ett beslut om stöd för anordnande av grundläggande utbildning för en elev med funktionsnedsättning, sjukdom eller begränsad funktionsförmåga följer samma rutiner och ansvarsfördelning för beredning och beslut som andra stödbeslut. Dessa förfaranden och ansvarsområden förklaras närmare i kapitlen 7.4.3 och 7.5.

7.6.2. Förlängd läroplikt (i kraft till och med den 31 juli 2026)

Beslut om förlängd läroplikt bereds i regel innan den grundläggande utbildningen i samarbete mellan vårdnadshavare och specialläraren i småbarnspedagogik, som även gällande beslutet ansvarar för hörandet av vårdnadshavare. Kopior av vårdnadshavares hörande och expertutlåtande, som gäller beslutet om förlängd läroplikt, skickas i enlighet med kommunens förvaltningsstadga och bildningssektorns verksamhetsdirektiv till utbildningstjänsterna för beredning och beslut.

Om beslutet om förlängd läroplikt fattas efter att eleven har börjat i den grundläggande utbildningen, är det skolans uppgift att höra vårdnadshavare. Kopior av vårdnadshavares hörande och expertutlåtande, som gäller beslutet om förlängd läroplikt, skickas i enlighet med kommunens förvaltningsstadga och bildningssektorns verksamhetsdirektiv till utbildningstjänsterna för beredning och beslut.

7.7. Undervisning för en elev som är patient inom den specialiserade sjukvården och konsultativ sjukhusundervisningstjänst

Ordnandet av undervisning och konsultativ sjukhusundervisning för elev som är patient inom den specialiserade sjukvården specificeras lokalt i kapitel 5.4.6.

7.8. Kontinuerligt stöd i övergångsskeden, samarbete och smidig överföring av information

Informationsöverföringen är central vid övergångsskeden. Övergångar kan ske från ett stadium till ett annat eller från en skola till en annan. Förutom dessa situationer bör vikten av informationsöverföring också beaktas när den lärare som undervisar en grupp byts ut.

Övergång från förskola till skola

En sammanhängande och enhetlig lärtig från förskoleundervisning till grundläggande utbildning säkerställs genom regelbundet och systematiskt samarbete mellan aktörerna inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. För att säkerställa det pedagogiska samarbetet anordnas både kommunala och områdesvisa pedagogiska samarbetsmöten där dialogen mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen stärks. Likaså stärks en enhetlig och konsekvent planering, genomförandet, utvärderingen och utvecklingen av den pedagogiska verksamhetskulturen.

Samarbete sker områdesvis i ändamålsenliga sammansättningar. Årligen genomförs minst fyra samarbetsmöten mellan förskolelärare och nybörjaundervisningens lärare samt minst fyra gemensamma träffar för förskolebarn och elever i nybörjarundervisningen. Områdets daghemsföreståndare och skolans rektor ansvarar tillsammans för att kalla till de områdesvisa samarbetsmötena. På kommunnivå ansvarar cheferna för småbarnspedagogik och utbildningscheferna för att kalla till samarbetsmöten. För den gemensamma verksamheten mellan förskolebarn och elever ansvarar förskolelärare och nybörjaundervisningens lärare.

Samarbetet mellan kommunens förskolor och den grundläggande utbildningen har som tema målen inom Mångsidig kompetens i förskoleundervisningen, som beskrivs i kapitel 2.5 i förskolans läroplan, och Mål för mångsidig kompetens, som beskrivs i den grundläggande utbildningens läroplan, kapitel 3.3. Teman genomförs enligt tabellen nedan och varje tema varar ett läsår i taget.

FÖRSKOLA	GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING
1. Förmåga att tänka och lära sig	1. Förmåga att tänka och lära sig
1. Kulturell och kommunikativ kompetens	2. Kulturell och kommunikativ kompetens
2. Vardagskompetens	3. Vardagskompetens
3. Multiliteracitet	4. Multiliteracitet
4. Digital kompetens	5. Digitalkompetens
5. Förmåga att delta och påverka	6. Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

Strukturen och ansvarsfördelningen för samarbetet beskrivs i processbeskrivningen för Förskole- och nybörjarundervisningens samarbete. Datum för det årligen överenskomna samarbetet registreras i verksamheternas årsklocka över samarbetet mellan förskole- och nybörjarundervisningen.

Om en elev i förskoleundervisningen behöver en plats i en specialklass i närskolan eller i en gemensam specialklass i kommunen, när eleven börjar i den grundläggande utbildningen, följs en separat process för övergång från förskoleundervisningen till specialklass i den grundläggande utbildningen. Under processen samarbetar speciallärare inom småbarnspedagogik och speciallärare samt specialklasslärare inom den grundläggande utbildningen både områdesvis och på kommunnivå under läsåret. Speciallärare besöker både förskolegrupper och specialklasser i den grundläggande utbildningen, vilket skapar en grund för samarbete.

Speciallärare inom småbarnspedagogik ansvarar för att fylla i ansökan till specialklass tillsammans med förskolebarnet och vårdnadshavare. I ansökan beskrivs barnets styrkor och behov av stöd samt förskoleundervisningens och vårdnadshavares önskemål om skolplats.

Beslut om specialklassplatser fattas i samband med möten som hålls under vårterminen. Under dessa möten presenterar speciallärare inom småbarnspedagogiken ansökan för det barn som söker plats i specialklass. Vid mötena deltar sakkunniga inom stöd för växande och lärande, speciallärare inom småbarnspedagogiken samt skolans rektor och/eller biträdande rektor, speciallärare och den framtida specialklassläraren, om denna redan är fastställd.

Under våren anordnar förskoleundervisningen och skolan även överföringsmöten där övriga skolnybörjare presenteras. Vid dessa överföringsmöten finns också möjlighet att lyfta fram behov av stöd för de kommande eleverna, så att behovet kan tillgodoses med rätt stödformer och stödåtgärder när skolan börjar.

Övergång från årskurs 2 till årskurs 3

När en elev övergår från årskurs 2 till årskurs 3 är det viktigt att tillsammans med de lärare som undervisar eleven, eleven själv och vårdnadshavare bedöma om eleven har uppnått målen i de olika läroämnena och om kunskaperna är på en nivå som gör övergången till årskurs 3 ändamålsenlig.

Övergång från lågklass till högklass

När en elev övergår från lågklass till högklass betonas vikten av informationsöverföring, så att alla ämneslärare som undervisar eleven har samma information om eventuella behov av stöd och andra saker som bör beaktas i undervisningen och skolgången. Den kunskap om eleven som har byggts upp under lågklasserna används också till exempel vid bildandet av klasser.

Samarbete mellan lågklasserna och högklasserna sker genom att både lärare och elever besöker och bekantar sig med skolorna. Dessutom hålls särskilda möten för överföring av information på våren där de blivande sjundeklassarna går igenom. Vid mötena deltar elevens nuvarande klasslärare, och vid behov lågklassernas speciallärare samt rektor och/eller biträdande rektor. Från blivande högklass deltar rektor och/eller biträdande rektor, elevhandledare samt speciallärare.

Vårdnadshavare och elev får information om övergången vid lärandesamtalet, som hålls under perioden oktober till februari, i årskurs 6. Dessutom anordnas vårdnadshavarmöten om övergången, både på våren i årskurs 6 och på hösten i årskurs 7.

För de elever som anses ha nytta av undervisning i specialklass i högklasserna följs en separat process. Ett gemensamt möte där information om övergångsprocessen delges anordnas för skolorna i början av hösten. På mötet informeras om processens steg och tidtabellen för det aktuella läsåret. Under läsåret besöker högklassernas speciallärare lågklasserna för att bekanta sig med undervisningsgrupperna och de blivande sjundeklassisterna. Lågklassernas speciallärare har också möjlighet att besöka högklassernas undervisningsgrupper.

Klassläraren fyller tillsammans med elev och vårdnadshavare i övergångsformuläret. I formuläret registreras information om elevens behov av stöd samt från vilken undervisningsgrupp eleven söker plats till högklassernas specialklass. Klassläraren presenterar eleven baserat på det gemensamt ifyllda formuläret. Förutom klassläraren deltar även specialsakkunnig inom stöd för växande och lärande, högklassernas rektor och/eller biträdande rektor samt speciallärare i mötet. Vid mötet besluts om eleven beviljas plats i högklassernas specialklass.

Övergång från grundläggande utbildning till andra stadiet

Vid övergång från grundläggande utbildning till andra stadiet betonas vikten av samarbete mellan elev, vårdnadshavare, klassföreståndare och elevhandledare. Vårdnadshavare ska få tillräcklig information om frågor som rör gemensam ansökan, såsom olika läroanstalter, eventuella bilagor och utlåtanden som behövs för gemensam ansökan, besök i andra stadiets läroanstalter samt ärenden som ligger på elevens och vårdnadshavares ansvar. Kärnan i samarbetet är diskussionen om elevens personliga mål och planer för fortsatta studier. Samarbetet byggs dessutom upp genom gemensamma möten som hålls för vårdnadshavare före den gemensamma ansökan.

Om pedagogiskt dokument har upprättats för elev i den grundläggande utbildningen, kan dokumentet överföras till andra stadiets läroanstalt med elevens och vårdnadshavares tillstånd. Om eleven och vårdnadshavare inte ger tillstånd för överföring av det pedagogiska dokumentet, gör klassföreståndare, speciallärare och/eller elevhandledare en kort sammanfattning av nödvändig information för att organisera undervisningen. Informationen överförs i augusti när studiehandledarna har tillgång till en rapport som visar vilken studieplats varje ungdom har fått. Informationen överförs på det sätt som den mottagande läroanstalten begär. Dessutom instrueras eleven att ta med dokumentet till sin nya läroanstalt och att lämna det till sin grupphandledare på den första skoldagen.

Övergång från allmän undervisningsgrupp till specialklass eller från specialklass till allmän undervisningsgrupp

Om klasslärare eller klassföreståndare tillsammans med elev och vårdnadshavare bedömer att studier i specialklass är nödvändiga, utgående från elevens stödbehov och för elevens bästa, tar klassläraren eller klassföreståndaren upp ärendet till behandling i det pedagogiska stödteamet. Vårdnadshavare ska informeras om detta innan behandlingen. I det pedagogiska stödteamet bedöms om det finns skäl för överflyttning till specialklass. Dessutom besluts om en eventuell provperiod. Även när en elev övergår från specialklass tillbaka till allmän undervisningsgrupp behandlas ärendet i det pedagogiska stödteamet.

Vid övergångar från närskola till kommunens gemensamma specialklass och från den gemensamma specialklassen tillbaka till närskolan följs en separat ansökningsprocess.